

melse af, at dette var en Sag, som visselig fortjente den alvorligste Paaagtning af rette Vedkommende. „De mener med andre Ord, at det danske Folk ogsaa materielt lever paa affældige Dogmer og Forestillinger, der lammer dets Kraft. Ja, det kan jo være! Maaske der virkelig jævnsides med Kampen for aandelig Frigørelse herhjemme maa gaa en Stræben efter at fremme vor økonomiske Udvikling. Det er jo i Grunden en meget smuk Tanke. Og i saa Fald nytter det ganske vist ikke at bede om Barmhjertighed. — Jeg er i det hele ikke bange for at faa luftet ud. Hvad der ikke længer kan tjene Livet, maa vi ofre, hvor kært det saa er blevet os. Og forresten, — vi maa trøste os med, at ingen Omvæltning, hvor voldsom den end kan synes, vil formaa at rokke ved de egenlige Livsværdier. Jeg vil slet ikke tale om, at vi jo under en Dampens Rædselsperiode vedbliver at være Vorherres Børn — enten vi saa vil anerkende Paterniteten eller ikke — men ogsaa alle vore andre dybere Følelser bliver jo upaavirket af al ydre Omskiftelighed. Gud ske Lov, Livet kan grønnes og blomstre ogsaa paa et skummelt Kvistkammer. Kærlighedslykken og de huslige Glæder følger Menneskene ind i Baggaardene; hvor sodet der saa er. Hvad der foregaar, er en Kulisseforandring i det uendelige Verdensskuespil. Selv bliver vi, hvad vi er og var gennem Tid og Evighed.“

Den fortrøstningsfulde Tone, hvori Præsten sagde dette, fik igen Per til at smile lidt medlidende. Han vidste for godt, at Præstens Ord ikke passede. Han havde fulgt tilstrækkeligt med i den moderne Kulturudvikling til at forstaa, hvorledes de forandrede ydre Vilkaar, som de „surrende Staalhjul“ skabte for Mennesket, efterhaanden omformede ogsaa dette selv. Han fortalte derfor lidt om det Indtryk, han paa sin Rejse og særligt under Opholdet i Berlin havde faaet af en industriel Storstadsbefolkningens Tilværelseskamp. Han fortalte om disse Horder af omflakkende Arbejdere — Mænd og Kvinder, — for hvem Ord som Hjem, Familie, Tryghed og Hygge allerede var saa godt som uden Mening, — Folk, der et eller andet Sted i den uhyre Mennesketue havde en Celle, et „Schlafstelle“, akkurat stort nok til at rumme deres Legeme, og som forresten udenfor Arbejdstiden